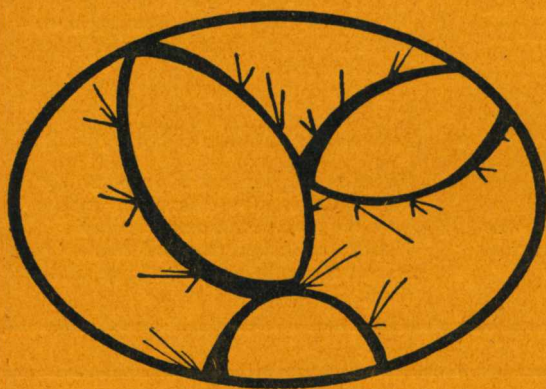


SUCCULENTA

NEDERLANDS-BELGISCHE VERENIGING
VAN LIEFHEBBERS VAN CACTUSSEN EN
ANDERE VETPLANTEN



1961

No. 6

- Voorzitter :* A. F. H. BUINING, Hamersveld (U.)
Secretaresse : Mevrouw J. GRULLEMANS VAN BERGHEM,
Hereweg 19, Lisse.
Penningmeester : G. D. DUURSMA, A. Stellingwerfstraat 81,
Leeuwarden – Postrekening no. 83 35 50.
Redacteur : H. VAN DER VELDE, Hofwijckstraat 17, Den Haag.

Etisso CACTUS MESTTABLETTE

MENGMESTSTOF 8+15+20
BLOEIBEVORDERENDE
VOEDINGSSTOF

Speciaal samengesteld voor en aangepast aan de voedselopname van cactus- en vetplanten

Etisso BLOEMENMESTKEGELTJES

MESTSTOFFENMENGSEL
6-13-18
ONTHEFFING NR 513

Bloeibevorderend. Gemakkelijk en hygiënisch in het gebruik. Organisch, daardoor wortelverbranding uitgesloten.

Etissol

GOEDGEKEURD MIDDEL
P.D. NR 2120

Tegen blad- en schildluis. Tevens tegen vliegen, muggen en motten. Verkrijgbaar in spuitflacon en aerosolbus.

Etisso blatt-3 BLADVERNIEUWER

In Nederland en België verkrijgbaar bij bloemisten en zaadhandelaren.

Voortdurend schoonmaken van Uw Ficus, Clivia, Sansevieria en andere hardloofgewassen thans overbodig. Houdt de bladen glanzend en stofvrij en voorkomt tevens voortijdige bladafval.

Bij het secretariaat is verkrijgbaar :

„Handelingen van het 4e Internationale Congres”

De uitgave bevat de tijdens dit congres gehouden voordrachten in de Duitse en Engelse taal, 48 pagina's tekst, voorzien van foto's en tekeningen. — Normale prijs f 10.00.

VOOR LEDEN VAN SUCCULENTA f 5.00

Toezending volgt na ontvangst van het bedrag op postrekening no. 55 12 20 ten name van mevrouw J. GRULLEMANS VAN BERGHEM, Hereweg 19, Lisse. — Belgische leden na ontvangst van het bedrag per postmandaat aan bovengenoemd adres.



Nederl.-Belgische Vereniging van Liefhebbers
van Cactussen en andere Vetplanten

SUCCULENTA

Redactie-adres : Hofwijckstraat 17, Den Haag

VERSCHIJNT MAANDELIJKS

FRIEDRICH RITTER — Arica — Chili

Pyrrhocactus huascensis Ritter spec. nova

Simplex hemisphaericus, dein columnaris, radice rapacea alba; costis 12–16 tuberculatis obtusis subcinerascenti viridibus; areolis magnis; aculeis nigris vel brunneis, marginalibus 5–8 subcurvatis, centralibus 1–4 subrectis; floribus infundibuliformibus alborubris; fructibus cavis floceis albis instructis; seminibus brunneis, tuberculatis, hilo subventrali.

Plant: enkel, halfkogelvormig, later meer langwerpig, circa 6–8 cm ϕ , iets grijsgroen, dikwijls door de zon rood of geel gebrand, met dikke lange witte penwortel en vernauwde wortelhals.

Ribben: 12–16, stomp, met kinachtig naar beneden verlopende knobfels.

Areolen: circa $\frac{1}{2}$ –1 cm ϕ , rond of kort ovaal, vrijwel 2 cm van elkaar verwijderd, met netachtig vilt, iets in de ribben verzonken.

Dorens: iets ruw, zwart tot bruin, vergrijzend, niet plat; 5–8 randdorens van $1\frac{1}{2}$ –3 cm lengte, meestal minder dan 4, de meest krachtige, recht afstaand of iets naar boven gebogen; bij de jongere planten kunnen de middendorens ontbreken.

Bloem: circa $3\frac{1}{2}$ –4 $\frac{1}{2}$ cm lang, opening even groot, reukloos.

Vruchtbeginsel: met witte vlokjes wol in de zeer kleine bruinachtige schubjes, van binnen wit.

Bloembuis: aan buitenzijde als vruchtbeginsel, bovendien met talrijke witte, zachte, borstelige dorens, $1\frac{1}{2}$ –1 $\frac{3}{4}$ cm lang, trechtervormig, opening $1\frac{1}{2}$ –2 cm.

Nectarruimte: circa 4 mm lang, 3–4 mm breed, met rode tot witte bodem, half open, daar de onderste meeldraden tegen de stamper leunen, zonder duidelijke verdikking van de binnenwand en daarboven.

Meeldraden: wit, de onderste circa $\frac{3}{4}$ cm, de bovenste circa $1\frac{1}{4}$ cm lang en gespreidstaande, met citroengele helmknopjes, die niet geheel tot halverwege de bloemkroon reiken, geen inplanting in het bovenste derde deel van de bloembuis.

Stamper: circa $2\frac{1}{2}$ cm lang, circa $1\frac{1}{2}$ mm dik, karmijnrood, ver boven de meeldraden uitkomend met de 9–12 iets gespreide, bleekgroene, 3–6 mm lange stempels.

Bloembladen: circa $1\frac{1}{2}$ –2 cm lang, 4–7 mm breed, onderaan smaller, boven afgerond toegespitst, karmijnrood met witte randen.

Vrucht: huidachtig, hol, aan de buitenzijde als bij het vruchtbeginsel.



PYRRHOCACTUS HUASCENSIS Ritter sp. nov. — Jonge plant met grote bloem, op de groei-plaats gefotografeerd. foto: Fr. Ritter.

Z a a d : circa 1 mm lang, $\frac{3}{4}$ mm breed, $\frac{1}{2}$ mm dik, bruin, mat, aan rugzijde iets kielvormig, met vlakke knobbeltjes en rimpelige ribben; ondereinde schuin naar de buikzijde afgeknot met het zeer kleine witte hilum.

V i n d p l a a t s : vrij zeldzaam bij Huasco in het noorden van Chili. Deze plant is nauw verwant met *Pyrrhocactus atroviridis* Ritter, die meer naar het oosten voorkomt en met *Pyrrhocactus totoralensis* sp. nov. (nog te publiceren), die meer naar het noorden groeit.

Het holotype is gedeponeerd in het botanisch museum en herbarium te Utrecht, Nederland, onder het veldnummer FR 260.

Vertaler : A. F. H. BUINING.

Bent U wel eens stekelig?

Wij lazen in „Het Parool” van 6 mei 1961 :

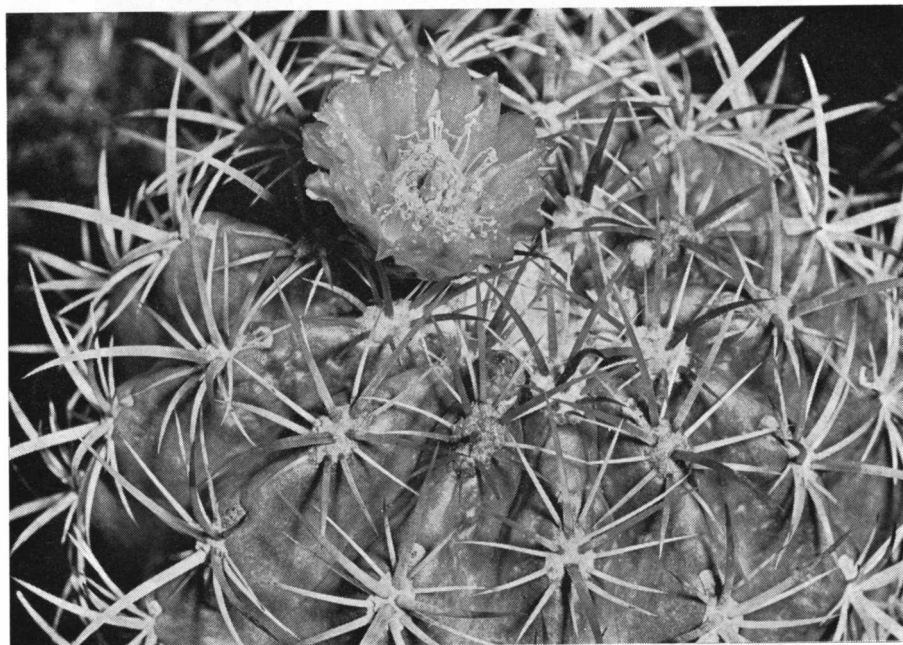
Men moet van cactussen houden. Niet iedereen vindt die prikkerige dingen in zijn vensterbank een genot om naar te kijken. Het eist een speciaal oog voor grillige vormen. Goed, nu bent u zo iemand en er staan verscheidene van die „punaise-gewassen” in uw kozijn. Bij het verzorgen wil het nog wel eens dat u een groepje van die stekeltjes in uw vingers krijgt. Niet erg, maar wel vervelend, want het prikt ontegenzeggelijk en ze zijn er bijzonder moeilijk uit te vissen, zelfs niet met een pincet, (daarbij gebruik makend van een vergrootglas). Hebt u deze epileermethode al eens gevolgd? Beplak de pijnlijke plek met een stuk cellotape of pleister en trek dat er in een ruk af. De stekeltjes worden dan meegetrokken en uw duim is weer prikloos.

Ferocactus viridescens (Nuttall.) Br. and Rose

Het is wel erg opvallend, dat in de vele jaargangen van „Succulenta” zo sporadisch de naam *Ferocactus* vermeld werd.

Toch zullen er in ons land weinig cactusverzamelingen zijn, waarin dit zeer typische, prachtig bedoornde genus, niet met enkele planten vertegenwoordigd is.

Al kunnen sommige species in hun vaderland een behoorlijke grootte bereiken, in onze collecties kan men er echt, wat men noemt „oud bij wor-



FEROCACTUS VIRIDESCENS met knop en bloem.

foto: Br. Aquilas-Wouters

den” voor men zijn Fero's ('barrel cacti', 'visnaga's') uit plaatsgebrek moet opruimen.

In onze verzameling bloeide in 1960, de niet groot wordende, vrij gemakkelijk te kweken *Ferocactus viridescens*. De plant werd opgekweekt uit zaad, dat wij medio 1948 door tussenkomst van de heer VOLL — Rio de Janeiro — uit Neder-Californië (Mexico) ontvingen.

Erg bemoedigend was de nomenclatuur toen niet: „*Ferocactus spec.*, collected at San Diego. Perhaps *Ferocactus orcuttii*?? — *Ferocactus viridescens*??”

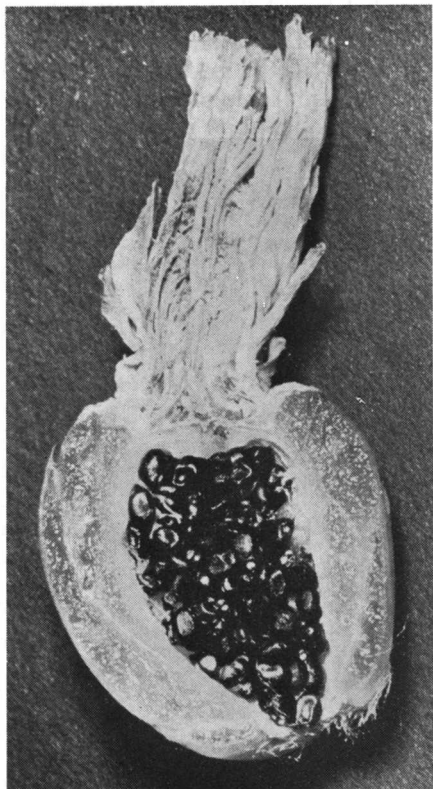
De zaailing, in 1950 geënt op *Trichocereus spachianus*, heeft nu een diameter van ruim 10 cm en vertoonde in 1958 op de voorjarige areolen de eerste knoppen, die zich echter niet verder ontwikkelden. Ook de vier knoppen van 1959 kwamen, „ondanks” de zeer lichte stand en de buitengewoon zonnige zomer, niet tot bloei.

Door onze erg „onwetenschappelijke” opstelling, waarbij planten van



FEROCACTUS VIRIDESCENS met rijpe vrucht. foto: Br. Aquilas-Wouters

alle mogelijke genera dooreenstaan — overigens vrij onschuldig bij een geënte collectie — kwam de betreffende Ferocactus tijdens de zonloze zomer van 1960 een groot gedeelte van de dag in de schaduw van enkele hoge Cerei te staan. Van de rood-bruine knoppen, die zich nu ontwikkelden, kwamen er begin augustus drie in bloei.



Gehalveerde vrucht van FEROCACTUS VIRIDESCENS. Als de vrucht van de plant loslaat, ontstaat er een basale opening waardoor de droge zaden zich kunnen verspreiden.

foto: Br. Aquilas-Wouters

In geopende toestand had de klokvormige bloem een diameter van ruim 4 centimeter.

Vruchtbeginsel: kort; groen; met kleine schubjes.

Bloembuis: groen met roodachtige schubjes.

Bloembladeren: buitenste: bruin-rood met geel-groene randen;

binnenste: groen-geel, 2 cm lang, 6 mm breed, iets toegespitst.

Meeldraden: geel-groen, 1½ cm lang.

Stijl: geel, 2½ cm lang met 15 stempellobben die zich op het einde van de bloei uiteenspreiden.

Vrucht: aanvankelijk groen, daarna roodachtig-groen. Bij volle rijpheid (maart 1961) zeer lichtgeel, 3 cm lang, 2 cm breed. Met enkele maanvormige schubjes bezet.

Zaden: glanzend zwart, ruim 1 mm lang en 0,8 mm breed. Testa: foveolata, zeer typisch voor Ferocactussen. Hilum: vrij klein, duidelijk wit gekleurd.

De bloemen hebben zich ruim een week lang dagelijks geopend. Door deze vrij lange bloei konden zowel stempels als helmknoppen voldoende rijp zijn om vruchtzetting mogelijk te maken. De meeste Ferocactussen zijn zelfsteriel door het niet gelijktijdig rijp zijn van helmknoppen en stempels! De bloemen ontstaan uit het bovenste deel van de areolen, boven de z.g. nektardorens.

G. E. LINDSAY, die het genus *Ferocactus* tot speciaal studieobject koos, schreef in zijn, jammer genoeg nog steeds niet in boekvorm verschenen dissertatie: „The taxonomy and ecology of the genus *Ferocactus*” 1956, dat *Ferocactus viridescens* geen uitgesproken woestijnplant is. Haar verspreidingsgebied heeft een goede afwatering met een regenval tot 350 mm per jaar. De plant groeit hier — S.W. San Diego county, California and N.W. Lower California, Mexico — onder vrij dicht struikgewas, meestal tegen rotsachtige zuidelijke hellingen. Dit laatste geeft mogelijk een verklaring voor het uitblijven van bloemen op onze aanvankelijk zeer zonnige standplaats in de serre.

Onze volwassen — bloeibare — plant is gedrukt halfkogelig, 10 cm breed en 8 cm hoog. In de natuur zijn er bij uitzondering planten gevonden tot 40 cm breed.

Aantal ribben: 13 (13–25).

Areolen: iets verzonken. Aanvankelijk donzig, ± 10 mm lang, 6 mm breed.

Dorens : Aanvankelijk roodachtig van kleur. De vier kruisvormig gestelde, iets gebogen middendorens, blijven het langst de rode kleur behouden. In onze collecties worden ze meestal niet groter dan 3½ cm. In de natuur kunnen ze tot 5 cm lang en 5 mm breed worden.



Dorens van *FEROCACTUS ACANTHODES*. Duidelijk zijn op deze macrofoto de „daggroelijnen” te zien.

foto: Br. Aquilas-Wouters

Randdorens : 8–15; worden later geel tot geelwit.

Zeer opmerkelijk zijn de nektardorens. Deze afgeronde 1 à 2 mm lange dorens verharderen aan de top pas na enkele jaren en scheiden een zoete vloeistof af, die vooral bij de mieren erg in trek is. Deze „nektar” vormt een ideale voedingsbodem voor schimmels. Areolen en dorens van onze

Fero's zijn ten gevolge van deze schimmelwoekering dan ook heel vaak vuil zwart gekleurd.

Willen we onze planten mooi houden, dan loont het de moeite, deze nektar tijdig met een vochtig penseel of propje watten te verwijderen. Ook verstuiven van brassicol-super gaat deze schimmelvorming tegen.

Bij de brede middendorens van alle *Ferocactus*en zijn zeer duidelijk de dwarsgroefjes te zien, die ontstaan ter oorzaak van de „daggroei”. Elk van deze groefjes representeert de groeiperiode van één dag.

Bij het natellen van deze groefjes, bleek het dat de middendorens van onze *Ferocactus viridescens*, ongeveer 50 à 60 dagen nodig hadden om tot volledige ontwikkeling te komen.

Ferocactus viridescens werd in 1835 gevonden door THOMAS NUTALL in de heuvels van San Diego (Lower California).

Het holotype is aanwezig in het herbarium van het Britse museum.

Als synoniemen zijn uit de literatuur bekend: *Echinocactus limitus* (COULTER 1896) overgenomen uit een ongepubliceerd manuscript van ENGELMANN. *Ferocactus orcuttii* (BR. EN ROSE 1922): LINDSAY beschouwt deze plant slechts als een iets grotere, plaatselijke habitusvorm, — zoals C. R. ORCUTT zelf dit ook reeds in 1922 aan BR. EN ROSE schreef — die zelfs niet als variëteit te handhaven is. Hetzelfde geldt ook voor de iets meer cilindervormig groeiende „variëteit” *littoralis*.

Ferocactus viridislenzii, opgenomen in een zaadaanbieding van de fa. EDELMAN (1959) kan ik nergens thuisbrengen. Zover nu reeds determineerbaar zijn de planten waarschijnlijk identiek met *Ferocactus viridescens*.

In haar vaderland groeit deze Fero samen met: *Opuntia prolifera*; *Opuntia occidentalis*; *Myrtillocereus cochal*; *Cereus gummosus*; *Bergerocactus emoryii*; *Mammillaria dioica*; *Agave shawii* en *Euphorbia misera*.

Door de veelvuldige branden in het dichte, vaak dorre struikgewas en het droge gras, heeft deze plant veel van het vuur te lijden. De dorens en ribben verbranden soms volkomen. De planten overleven toch vaak de brand en ontwikkelen over de verbrande plaatsen, dikke kurkachtige weefsels.

Volgens HIGGENS (1931 !!) gebruikten de indianen van San Diego de geroosterde zaden van *Ferocactus viridescens* als voedsel.

In cultuur is deze „barrelcactus” zeer gemakkelijk te kweken. Op eigen wortel verdraagt de plant basische grond. Een goed doorlatend grondmengsel met wat steengruis gemengd is, zoals bij alle Fero's, een eerste vereiste. Op eigen wortel is de plant vooral in het najaar erg gevoelig voor vocht.

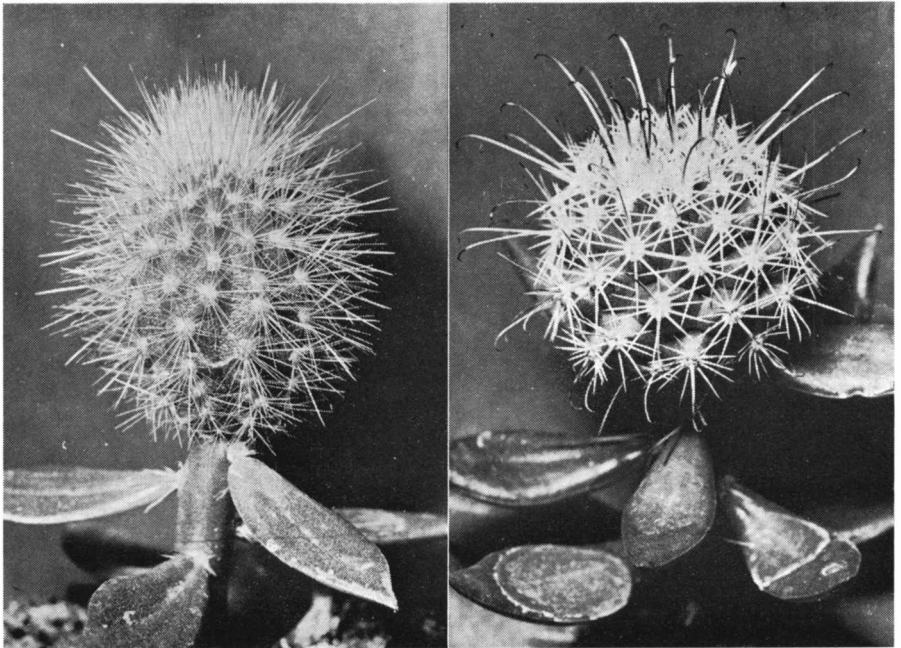
Op *Trichocereus spachianus* of *macrogonus* geënt, groeit en bloeit de plant echter veel beter. *Harrisia jusbertii* als onderstam bleek in onze collecties voor alle Fero's ongeschikt. Na 10 à 15 jaar is deze zwakbewortelde onderstam zijn „fut” kwijt.

Om het „jeugd stadium” wat te bekorten verdient het aanbeveling alle *Ferocactus*zaailingen reeds enige weken na het zaaien tijdelijk te enten op *Peireskiopsis velutina*. Het is helemaal niet moeilijk om op deze onderstam in een half jaar tijd, zeer zeker niet gedeformeerde plantjes te kweken, met een diameter van 3 à 4 cm. Het entvlak is dan groot genoeg om nog in juli of augustus een blijvende enting op *Trichocereus spachianus* mogelijk te maken. We krijgen op deze manier geen groeistoornissen, waar Fero's steeds op „reageren” met basale verkurking. Het is dan vaak moeilijk om de plant weer op gang te krijgen.

Zowel geënt als op eigen wortel kunnen Fero's slecht tegen hoge luchtvochtigheid bij koud weer. Hoge bodem- en luchttemperaturen en vrij grote afwisseling in nacht- en dagtemperaturen zijn een voorwaarde voor krachtige en mooie bedooring.

Tot slot nog iets over het reeds eerder aangehaalde werk van G. E. LINDSAY, waarin de 25 species en 10 variëteiten van het genus *Ferocactus* uitermate deskundig werden behandeld.

Gezien de politieke constellatie rond 1922 en de ontoegankelijkheid der „Ferogebieden”, was goed veldwerk voor BR. EN ROSE onmogelijk. Het is dan ook een grote verdienste van DR. LINDSAY, dat hij bij zijn beschrij-



Zaailingen geënt op *PEIRESKIOPSIS VELUTINA*. Beide plantjes zijn pas 5 maanden oud en geschikt om overgeënt te worden op een definitieve onderstam. Links: *WEBERBAUROCEREUS JOHNSONII*; rechts: *MAMMILLARIA SWINGLEI*. foto's: Br. Aquilas-Wouters.

vingen niet alleen is afgegaan op de oude literatuur. De schrijver legde meer dan 30.000 km per auto of truck en 5000 mijlen per boot af, om de *Ferocactus* op hun natuurlijke standplaatsen te onderzoeken. Dit veldonderzoek is uitermate belangrijk voor het beoordelen van de variatiebreedten in de diverse species.

Het zou heel erg toe te juichen zijn als ook de andere genera der cactusfamilie, in Amerika zelf, op een dusdanige wijze onderzocht zouden worden. Soortbeschrijving aan de hand van één enkele, vaak uitgezochte plant, heeft al heel wat verwarring gesticht.

Voorlopig zullen dissertaties betreffende speciale cactusgenera, gebaseerd op de resultaten van zoveel veldwerk, wel desiderata blijven.

Notities over Lithops

(Notes on Lithops)

III.

Lithops pseudotruncatella (BERGER) N.E.Br. in Gardn. Chr., 1922, 1, 65.

Mesembryanthemum pseudotruncatellum BERGER, Mes. & Port., 289 (1908).

Evenals *L. karasmontana* is *L. pseudotruncatella* een zeer variabele soort met een vrij groot verspreidingsgebied en we hebben sterk de indruk, dat zich in de verschillende, soms vrij dicht bij elkaar gelegen gebieden door isolatie locale rassen hebben ontwikkeld. Merkwaardig is, dat NEL (Lithops) sommige hiervan als soorten handhaaft, daarentegen andere als identiek beschouwt. In cultuur zijn de meeste evenwel zaadvast gebleken, reden, waarom wij ze hier opvoeren als variëteiten.

DE BOER heeft van de *L. pseudotruncatella*-groep de vensterstructuur bestudeerd (Succ., 1954, 72-76) en hij kwam tot de conclusie, dat overeenkomst van het venster in de hieronder genoemde variëteiten opvallend groot is; bovendien vindt men in die studie op p. 75 een duidelijk kaartje met de vindplaatsen, waaruit blijkt, dat ze alle vrij dicht bij elkaar groeien.

This is also a very variable species with a rather wide distribution and probably the local varieties have been developed by isolation. It is remarkable that Nel maintains some as species and declares others as identical. In cultivation the most are true-breeding.

De Boer has studied the window-structure of the L. pseudotruncatella-group (Succ., 1954, 72-76) and he concluded that the windows of the varieties are very similar.

Lithops pseudotruncatella var. **pseudotruncatella**

Lithops alpina DINTER in Möller's deutsche Gartenz., 42, 123 (1927).

Topvlakte bruinachtig grijs, met duidelijke tekening; de boomvormige vertakkingen zijn bruin met een donkere, blauwachtig grijze omgeving.

Hetgeen beschreven is als *L. alpina* is vrijwel identiek met var. *pseudotruncatella*, ten hoogste zijn de afmetingen van het lichaam iets kleiner.

Topsurface brownish grey with distinct markings; the dendritic branches are brown with a dark bluish grey environment.

What has been described as L. alpina is pretty well identical, in some cases the dimensions of the body are a little smaller.

Lithops pseudotruncatella var. **pulmonuncula** (DINT. & JAC.) DINT. EX JAC., Handb. Sukk. Pfl., 1491 (1955).

L. pseudotruncatella f. *pulmonuncula* DINT. & JAC., Die Sukk., 150 (1933).

L. pseudotruncatella ssp. *pulmonuncula* DINT. EX SCHW., Flowering Stones, 111 (1957).

Topvlakte meer gelijkmatig bruinachtig grijs met een wazig blauw-groen venster; lijnen en doorschijnende punten soms onduidelijk.

Of onze cultuurplanten identiek zijn met hetgeen DINTER oorspronkelijk heeft verzameld, is niet zeker. JACOBSEN, l.c. (1933) zegt, dat de lichamen meer roodachtig gekeurd zijn met roodbruine, vergroeide en vertakte lijnen; SCHWANTES, l.c. daarentegen zegt, dat volgens TRIEBNER de planten veel op het type lijken en afwijken, doordat ze steeds alleenstaand zijn of hoogstens in klompjes van 3, terwijl het type dichte zoden vormt. De kenmerken der cultuurplanten zijn zaadvast.

Topsurface more uniform brownish grey with vague bluishgreen window; lines and pellucid dots sometimes indistinct.

We are not sure if our cultivated plants are identical with the material Dinter originally collected; Jacobsen l.c. (1933) says that the bodies are more reddish with reddish brown lines. Schwantes l.c. says — according to Triebner — that the plants are very similar to the typ; they only grow with 1–3 heads, the type is forming large clumps.

Lithops pseudotruncatella var. **edithae** (N.E.BR.) comb. nova

L. edithae N.E.BR. in Cactus Journ., 2, 70 (1934).

Topvlakte licht blauwachtig grijs met een vrij wazige tekening; de boomvormige lijnen zijn door een donkerder zone omgeven (soms is deze niet erg duidelijk); doorschijnende punten tamelijk duidelijk.

De diagnose van N.E.BR. is niet erg duidelijk; hij kende de bloemen niet en hij zegt, dat de planten op *L. bella* gelijken. Dit was aanleiding voor SCHWANTES (Flow. Stones, 236) te veronderstellen, dat hetgeen nu bekend is als *L. edithae* niet identiek zou zijn met *L. edithae* N.E.BR.; SCHWANTES plaatst deze dan ook onder de soorten, dië hij niet kan thuis brengen. In 1935 heeft evenwel TRIEBNER de planten weer gevonden; van zijn vondsten stammen vermoedelijk alle nu in cultuur zijnde exemplaren af. TRIEBNER zond een plant naar N.E.BR. en deze herkende onmiddellijk zijn *L. edithae*. Daaruit kunnen we opmaken, dat onze planten wel degelijk met *L. edithae* N.E.BR. geïdentificeerd kunnen worden. Vermoedelijk heeft N.E.BR. *Lithops bella* onvoldoende gekend, waardoor ook de vergelijking foutief uitviel. NEL (Lithops, 175) kan hem ook niet thuis brengen.

Topsurface light bluish grey with rather vague markings; the dendritic lines have a darker environment (sometimes not very distinct); pellucid dots rather distinct.

The diagnosis of N. E. Brown is not very clear; he did not know the flowers and says that the plants are related to L. bella. This gave reason to Schwantes l.c. to suppose that what we know now as L. edithae should not be identical with L. edithae N. E. Brown.

In 1935 Triebner found these plants again and presumably all the plants at the moment in cultivation originated from those. Triebner sent a specimen to N.E. Brown who recognized his L. edithae immediately. Consequently the position of L. edithae is clear.

Lithops pseudotruncatella var. **elisabethae** (DINT.) comb. nova

L. elisabethae DINT. in Kaktk., 1933, 50.

Topvlakte grijsachtig blauw, meestal met een koperrode tint; de lijnen zijn vaak onduidelijk; de doorschijnende punten zijn niet steeds duidelijk boomvormig gerangschikt.

NEL (Lithops, 175) plaatst deze naam zonder opgave van redenen onder de synoniemen van *L. pseudotruncatella*; SCHWANTES (Flowering Stones, 201) geeft hem als soort, maar zegt dan, dat het misschien een subspecies van *L. pseudotruncatella* is.

In cultuur zijn de kenmerken echter zaadvast en de variabiliteit is niet bijzonder groot en dus achten wij het gemotiveerd het taxon als een variëteit van *L. pseudotruncatella* te beschouwen.

Topsurface greyish blue, mostly copper red suffused; the lines are often indistinct; the pellucid dots are not always clearly dendritically arranged. Nel (Lithops, 175) has sunk this name into the synonymy of L. pseudotruncatella. As the characteristics are true-breeding and the variability is not particularly large, we think we have reason to consider this taxon as a variety of L. pseudotruncatella.

Lithops pseudotruncatella var. **mundtii** (TISCHER) TISCHER EX JAC.,
Handb. Sukk. Pfl., 1490 (1955).

L. mundtii TISCHER in Möller's deutsche Gartenz., 1926, 330.

L. pseudotruncatella f. *mundtii* TISCHER EX JAC., Die Sukk. 149 (1933).

L. pseudotruncatella ssp. *mundtii* (TISCH.) SCHW., Flowering Stones, 211 (1957).

Lichamen vrij plat; topvlakte gelijkmatig geelbruin, met een duidelijke boomvormige tekening.

Het is een opvallende en goed herkenbare variëteit, die zuiver uit zaad terugkomt.

Bodies rather flat; topsurface equally yellowish brown with distinct dendritic markings.

Lithops pseudotruncatella var. **dendritica** (NEL) comb. nova

L. dendritica NEL, Lithops, 68 (1946).

L. farinosa DINT. in Fedde, Rep., 43, 227 (1930).

Topvlakte grijsachtig bruin met sterk op de voorgrond tredende, bruine, boomvormige tekening, waarvan de donkere omgeving, zo karakteristiek voor de var. *pseudotruncatella*, ontbreekt; de doorschijnende punten zijn wel aanwezig, maar alleen met de loupe te zien.

Het is eigenaardig, dat NEL hiervan een soort heeft gemaakt, terwijl hij zegt, dat de plant nauw verwant is aan *L. pseudotruncatella* en bovendien in hetzelfde areaal groeit.

In cultuur hebben we nog een populatie, die hierop veel gelijk, doch afwijkt door de lichtere, meer grijze kleur van de topvlakte, met zeer korte, bruine lijntjes, die wel is waar niet samenhangen, maar toch min of meer boomvormig zijn gerangschikt; mogelijk is dit hetgeen DINTER als *Lithops farinosa* beschreef. Het verschil met var. *dendritica* is evenwel te klein en bovendien zijn populaties van beide te variabel om ze goed van elkaar te kunnen scheiden.

Topsurface greyish brown with distinct dendritic markings of which the darker environment – so characteristic for the typical variety – is absent; the pellucid dots are present but only visible with a lens.

In cultivation we have a population which is very similar but differs in the topsurface which is lighter, more grey and with very short brown lines which not are

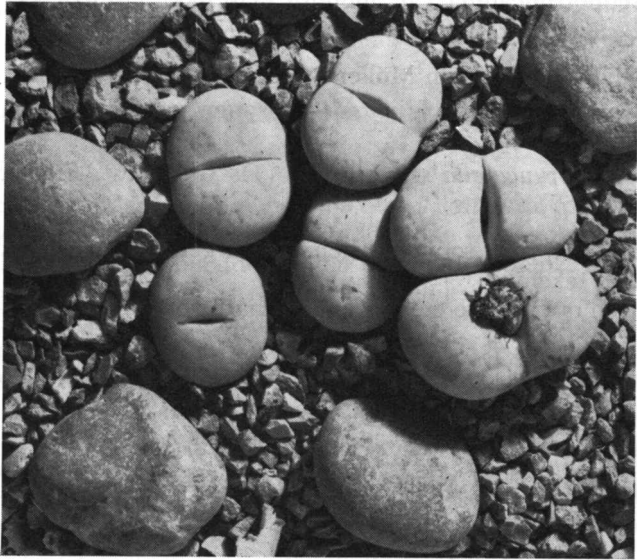
connected but still \pm dendritically arranged. Possibly this is the one which Dinter described as *L. farinosa*. But the difference with *L. dendritica* is too small to maintain this variety.

***Lithops pseudotruncatella* var. *volkii* var. nova.**

L. volkii SCHW. EX JACOBSEN, Handb. Sukk. Pfl., 3, 1498 (1955); SCHW., Flow. Stones, 219, Pl. 59a (1957), beide zonder latijnse diagnose.

A var. *edithae* differt apice pallide griseo, liniis ramosis inconspicuis, oculis ovarii 6–8.

Deze plant werd in 1953 door Mr. H. HERRE in ZW. Afrika ontdekt en naar Prof. SCHWANTES gezonden, die hem beschreef onder de naam *Lithops*



Lithops pseudotruncatella var. *volkii* foto : W. Schutzbach.

volkii. Hij verzuimde er evenwel een latijnse diagnose bij te voegen, zodat de naam niet geldig is.

Wij zijn van mening, dat de plant ondanks het feit, dat de tekening niet erg duidelijk is, binnen de variatie van *L. pseudotruncatella* valt en omdat zij in cultuur zaadvast blijkt te zijn, hebben we het taxon op de rang van variëteit geplaatst.

De variëteit komt het meest overeen met de var. *edithae*, doch de tekening is nog waziger en de kleur nog lichter; de doorschijnende punten zijn vrij duidelijk.

This variety, which never has been validly published, resembles mostly the var. edithae, but the topsurface is pale grey, the dendritic lines are very vague, the pellucid dots rather distinct.

Lithops pseudotruncatella f. *albiflora* JAC. EX ROWLEY in Nat. Cact. and Succ., Journ., 10, 81 (1955).

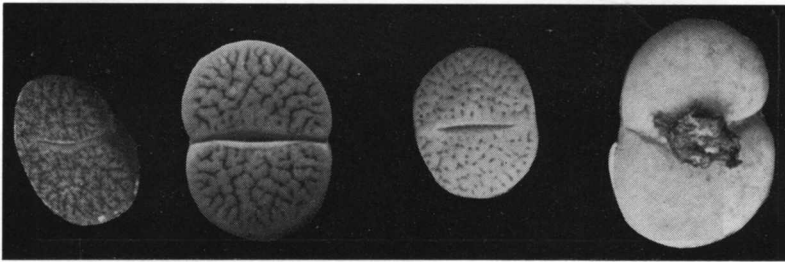
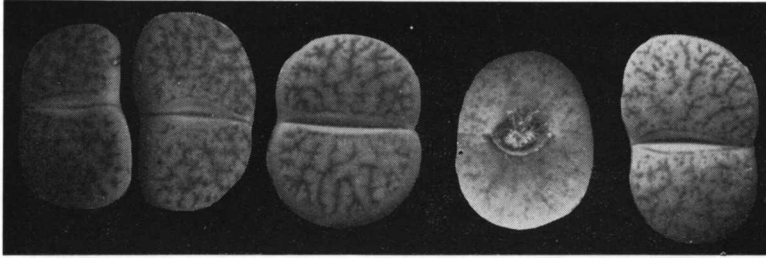
Deze naam is niet thuis te brengen. Een dergelijke afwijking maakt

o.i. het gevonden exemplaar nog niet tot een nieuwe forma, zolang betreffende de zaadvastheid niets bekend is.

We do not know to wich taxon this name belongs; we are not informed about the offspring.

Lithops pseudotruncatella var. *alta* TISCHER EX JAC., Handb. Sukk. Pfl., 1490, (1955).

Deze naam is evenmin te identificeren; TISCHER l.c. zegt alleen, dat de plant groter is, maar dit is geen bruikbaar kenmerk, daar ook andere



1, 2 : *L. pseudotruncatella* var. *pseudotruncatella*; 3 : *L. pseudotruncatella* var. *pulmonuncula*; 4 : *L. pseudotruncatella* var. *edithae*; 5 : *L. pseudotruncatella* var. *elisabethae*; 6 : *L. pseudotruncatella* var. *mundtii*; 7 : *L. pseudotruncatella* var. *dendritica*; 8 : *L. pseudotruncatella* var. *dendritica* (zg. *farinosa* type); 9 : *L. pseudotruncatella* var. *volkii*.

Lithopsoorten zo nu en dan exemplaren ontwikkelen, die wat groter zijn dan het gemiddelde. N. E. BROWN in Gard. Chron., 1927, 1, 84 vermoedt, dat de beschrijving slaat op een *Lithops ruschiorum*, daar die in het door TISCHER opgegeven gebied voorkomt.

This name is confusing; N. E. Brown l.c. presumes it may be L. ruschiorum, according to the locality; Triebner considers it as a higher growing form of L. pseudotruncatella.

(Slot volgt)

RECTIFICATIE.

Door het te laat binnenkomen van de drukproeven zijn in het tweede artikel helaas enige hinderlijke fouten blijven staan.

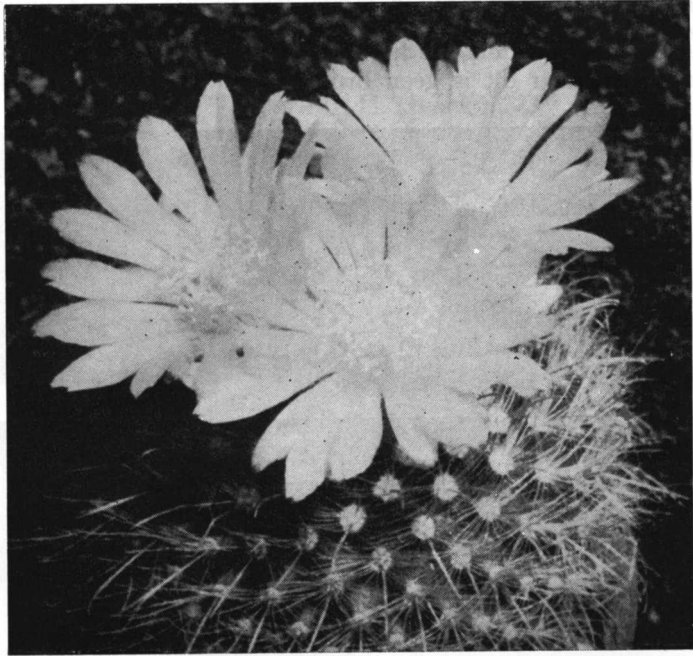
Pag. 52 het onderschrift 4. *L. karasmontana* var. *summitatum*; voor het laatste woord te lezen, *summitata*.

Pag. 53 gelieve te lezen voor *Lithops leslei* en *L. leslii* : *Lithops lesliei*.

Pag. 55 het onderschrift *L. leslei* te wijzigen in *L. lesliei*.

De derde regel van onder te lezen voor *eberlanzi* : *eberlanzii* en *lerichiana* : *lericheana*. Wij bieden hiervoor onze verontschuldiging aan.

Parodia mutabilis Backeberg 1934



PARODIA MUTABILIS, 11 cm breed en 9 cm hoog

foto: G. Königs

De naam „mutabilis” betekent veranderlijk en men had waarlijk voor deze *Parodia* geen betere naam kunnen kiezen, aangezien zowel de kleur van de middendorens als de bloemen nogal variabel zijn.

Bovenstaande plant heeft diep-goudgele middendorens, omringd door kleine, bijna witte randdorentjes. De top van de plant is bezet met fijne dorentjes met daartussen witachtige wol. De bloemen, circa 3 cm, zijn lichtgeel van kleur. De plant staat reeds enige jaren geënt en is ruim 11 cm in doorsnede; zij bloeit elk jaar zeer rijk van midden mei tot circa eind juli.

PARODIA MUTABILIS VAR. CARNEOSPINA, Backbg 1951

Deze *Parodia* onderscheid zich van de typeplant door enigszins grotere knobbeltjes, die verder van elkander verwijderd staan en door de meer lichtbruine middendorens. De bloemen van deze plant zijn goudgeel met een witachtige keel. De bloeiperiode van deze, ongeveer 8 cm grote, wortelechte plant valt eveneens in mei-juni.

PARODIA MUTABILIS VAR. ELEGANS Backbg 1956

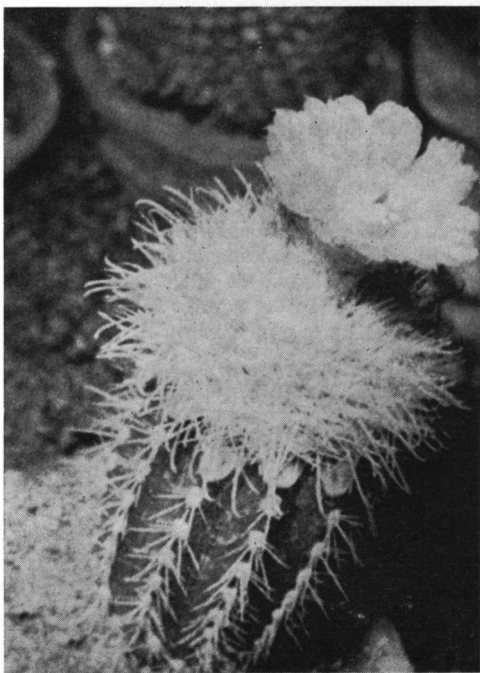
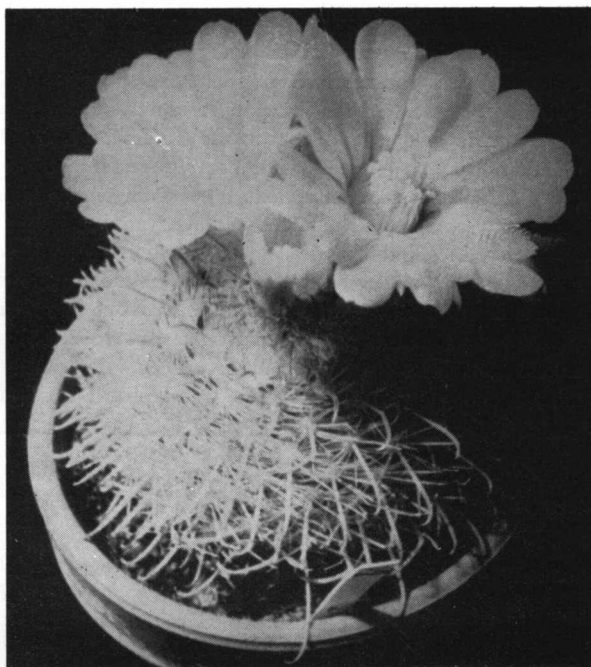
Een alleraardigst plantje met veel kleinere knobbeltjes en een fijne be-doorning; deze plant is lichtgeel van kleur en in de top licht-bruinachtig. De geelachtige bloemen zijn iets kleiner dan bij de typeplant. Bloeien doet

PARODIA MUTABILIS VAR.
CARNEOSPINA, 8 cm breed en
7 cm hoog foto: Königs.

ze zeer willig van begin
mei tot einde juli.

Verder is er nog in
Backbg en Knuth Kak-
tus ABC, pag. 271, 1935
— echter zonder Latijn-
se diagnose — een var.
ferruginea beschreven,
die zich alleen maar
onderscheid door de
roestbruine middendo-
rens.

Er bestaan nog een
reeks variëteiten die de
mutabilis-groep zeer
nabij komen en nog op



een nader onderzoek, voor wat
de juiste naamgeving betreft,
wachten.

De kultuur van bovenge-
noemde soorten is — zoals bij de
meeste Parodia's — niet zo moei-
lijk, daar ze zowel wortelecht
als geënt gekweekt kunnen wor-
den. Ze verlangen echter wel
een lichte en zonnige stand-
plaats bij een gelijkmatige vocht-
tigheid; koel en droog overwin-
teren. Geënte planten niet ge-
heel droog houden des winters.

PARODIA MUTABILIS VAR. ELEGANS,
6 cm breed en 5 cm hoog
foto: G. Königs.

UIT DE OUDE DOOS

Een van de eerste Nederlanders, die zich met succulenten hebben bezig gehouden was Justus Heurnius en, hoe kan het anders — in Zuid-Afrika. Terwijl het schip „Gouda” proviand innam, maakte Heurnius, geboren te Leiden, 1587, die zending was, van de gelegenheid gebruik de Tafelberg te beklimmen en — hoewel hij geen plantkundige was — een aantal hem interessant voorkomende planten te verzamelen (1624). Van deze planten maakte hij tekeningen die later door Johannes van Stapel in een van verklaringen voorzien uitgave van botanische werken van Theophrastus in 1644 werden gepubliceerd. Onder deze tekeningen bevond zich de eerste afbeelding van de bekende *Stapelia variegata*; de geslachtsnaam werd later door Linnaeus gegeven ter ere van Van Stapel, een Amsterdams koopman. De ontdekker van de plant werd over het hoofd gezien! Eerst later, in 1802, toen het oude geslacht *Stapelia* in enkele geslachten werd verdeeld, kreeg één van deze de naam *Huernia*, waarbij ongelukkig genoeg de naam *Heurnius* verkeerd werd gespeld. L. C. Korevaar.

UIT ANDERE CACTUS- TIJDSCHRIFTEN

Kakteen und andere Sukkulenten no. 5, 1961 vertoont op de omslag een prachtige afbeelding van een grote vertakte *Espostoa melanostele* var. *inermis*. Deze plant komt voor in Santalbal tussen Caras en Huaylas, op 1500 meter hoogte.

E. Hausteijn vertelt iets over *Oroya peruviana* (K. Schum.) Br. en Rose. Hij schrijft: „De door Weberbauer in de Peruviaanse Andes, boven Lima op 4000 m hoogte ontdekte en door Schumann als *Echinocactus peruvianus* beschreven soort is door haar rijke bloei in onze verzamelingen een zeer begeerde plant. Ze groeit enkel of wel in groepen. Het enigszins gedrukte plantenlichaam is van een blauwgroene kleur en kan van 10–14 cm breed worden. De ongeveer 20 ribben zijn door inkepingen, die dwars over de areolen lopen in zg. kinnetjes verdeeld. De lange, witwollige areolen dragen ongeveer 18 naaldvormige, bij jonge planten lichtbruine, later bijna zwarte, zijdelings gebogen rand- en 1-3 middendorens. Het is een soort, die wat de be-doorning betreft, nogal zeer varieert.

De in groot aantal op de top ontspringende bloemen zijn trechtervormig, circa 3 cm lang, van binnen roserood en van buiten licht oranjekleurig. De bloembuis is schubachtig, met wolharen in de oksels.

Deze plant verlangt in cultuur een zeer goed gedraineerde, doch voedingrijke bodem met een pH van 5-6. Wortelecht gekweekt verdraagt zij bij een droge stand enige koude. Sterke temperatuurschommelingen tussen dag en nacht bevorderen de bloei.

W. Rauh en Dieter Andreae zetten hun artikelenreeks over merkwaardige succulenten uit Magdagaskar voort, ditmaal met *Euphorbia cylindrifolia* met vele foto's en tekeningen.

Werner Hoffmann schrijft interessante dingen over de groten onder de cactussen, n.l. *Helianthocer. pasacana* (Web.) Backbg n. comb. met goede illustraties. Bovendien is deze plant afgebeeld op een Argentijnse postzegel van 10 pesos.

R. Gräser laat een afbeelding zien van tweejarige zaailingen van *Astrophytum myriostigma* van. . . januari 1930 en vertelt er bij dat deze zaailingen thans volwassen planten zijn geworden met een doorsnede van 14-20 cm. Ze kunnen een hoogte bereiken van plm. 60 cm, zoals Schumann en Berger mededelen, maar de heer Gräser is tot de conclusie gekomen dat een mensenleven toch nog te kort is om zijn thans reeds 30 jarige planten 60 cm hoog te zien worden. Fraaië's afbeeldingen illustreren het artikel.

PROF. D. T. COLE NAAR GRONINGEN

Prof. D. T. Cole van de Universiteit of Witwatersrand te Johannesburg, Z.-Afrika, komt op 19 juli a.s. naar Groningen en zal aldaar voor de afdeling een lezing houden, toegelicht met kleurendia's, over Lithops. Prof. Cole, die ambtshalve veel op reis is en gelegenheid heeft de groeiplaatsen van de Lithops te bezoeken, is bovendien een uitstekend amateur fotograaf, zodat de afdeling Groningen een interessante avond tegemoet kan zien. Zij, die deze lezing bij willen wonen, worden verzocht zich in verbinding te stellen met de heer G. J. Eilander, Amstelstraat 24, Groningen.

Freek Hoogvliet

Speciaal adres voor:

Cactussen en Vetplanten

MAASDIJK (3 km vanaf Maassluis) Oostelijke Slag 7 Telefoon 01745-732

U wordt hierbij uitgenodigd voor een bezoek aan mijn nieuwe Cactuskwekerij.
Levering aan verzamelaars UITSLUITEND bij bezoek.

KOPIJ INZENDEN

Kopij voor het volgende nummer moet beslist vóór de 20e van elke maand in het bezit van de redactie zijn. Later ingezonden kopij wordt, voor zover deze nog van belang is, in het daarop volgende nummer geplaatst.

UIT DE AFDELINGEN

AMSTERDAM EN OMSTREKEN

Onze afdeling houdt maandelijks een bijeenkomst die zich in het algemeen slechts maar vanzelfsprekend positief onderscheidt van de bijeenkomsten der andere afdelingen doordat zij te Amsterdam plaats vindt.

De laatste vergadering - op 28 april, Prinsengracht 674 - werd geopend met, zo u wilt een noodzakelijk kwaad, enkele bestuursmededelingen. Vervolgens demonstreerde de heer A. Gerritse enkele amputatie's waaruit duidelijk werd dat er door velen toch te veel tegen enten wordt opgekeken. Weliswaar was hier een „vakman" aan het werk, maar het was toch zonneklaar dat ook een leek zonder moeite en moeilijkheden dit middel kan hanteren om bij vele planten een betere groei en bloei te bewerkstelligen. De entstammen die tegen zeer gereduceerde prijs beschikbaar werden gesteld, waren dan ook snel uitverkocht. Er was een plantenverloting waarbij het aantal loten te klein bleek zodat er extra loten, waar natuurlijk weer extra planten tegenover gesteld werden, verkocht konden worden.

Last but not least werden een aantal door de heer A. J. Brederode meegebrachte Mammillaria's ten bate van de kas verkocht.

Samenvattend: stoelen tekort, loten tekort, alle planten uitverkocht, kas gesterkt, een zeer geanimeerde avond waarbij het bovenvermelde specifiek Amsterdamse karakter van de bijeenkomst bij het ten verkoop aanbieden van een kasje door een lid, woonachtig aan de overkant van 't IJ: zij aankoop worden de reiskosten vergoed.

Voor inlichtingen over planten en bijeenkomsten kan men ten alle tijde terecht

bij het bestuur, dat momenteel als volgt is samengesteld:

Voorzitter: G. J. Mol, Mr. P. N. Arntzeniusweg 94, tel. 55944;

Secretaris-penningmeester: J. B. Jansen, Mr. P. N. Arntzeniusweg 70, tel. 52813.

Overige bestuursleden in alfabetische volgorde: H. Arendse, Jasper Leynsenstr. 27-II; L. J. Bannink, Tweede Oosterparkstraat 73-II; P. Kraak, Ch. Leickerstraat 7-II, tel. 151811.

P. KRAAK.

ARNHEM EN OMSTREKEN

Onze junivergadering zal gehouden worden ten huize van de heer F. H. v. d. Berg, Heselbergerweg 12 te Arnhem, op donderdag 15 juni. Aanvang 20.00 uur. Ook belangstellenden zijn hartelijk welkom.

J. LIEVERS, secretaris

Vrij Nederlandstraat 13-III - Arnhem.

GOOI- EN EEMLAND

De afdeling vergaderde op 2 mei in het vrouwelijke lokaal in „De Karseboom" te Hilversum. Na behandeling van de huishoudelijke aangelegenheden werd verslag uitgebracht over de geslaagde excursie naar de kwekerij van de heer Van Donkelaar te Werkendam. Besproken werd verder de mogelijkheid, om in juni een propagandadag met kasbezoek te houden. Tijdens de pauze was een drukke verkoop van planten uit een geliquideerde collectie, gevolgd door een verloting, waarvoor méér prijzen dan loten beschikbaar waren. Later op de avond werd een causerie gehouden over de juiste verzorging van vetplanten, waarbij de heer Rubingh mooie exemplaren uit zijn collectie toonde. Aan de vergadering namen twintig leden deel.

W. H. SCHUSTER, secretaris

Pieter de Hooghlaan 2 - Loosdrecht.

ROTTERDAM

Op onze op 13 mei gehouden bijeenkomst werd door de voorzitter het enten van cactussen behandeld en eveneens het kweken en verzorgen van onderstammen.

Firma K. EDELMAN

**Specialiteit Cactussen en andere
Vetplanten Grote voorraad**

**UITSLUITEND GROOTHANDEL
WHOLESALE ONLY**

Handelskwekerij - Reeuwijk - Tel. 334

Verder werd onze maandelijkse plantenkeuring en verloting gehouden, zodat het geheel een leerzame en gezellige avond is geworden.

Daar wij op 10 juni onze excursie naar het Cantonspark in Baarn en naar het Botanisch-museum in Utrecht maken is de eerstvolgende bijeenkomst vastgesteld op zaterdag 17 juni a.s.

J. L. DE SLEGTE, Secretaris,
Schiebroeksensingel 31 - Rotterdam-12.

VRAAG EN AANBOD

AANGEBODEN: Succulenta van 1925 tot en met 1956, 10 jaargangen compleet. Cactussen en Vetplanten van 1935 tot en met 1942, ontbreekt no. 6 van 1938 en no. 2 van 1942.

Desert Plants Life, Eng. 23 afleveringen. Nat. Cactus and Succ. Society, Engels, 7 afleveringen. Prijscouranten Haage, Backeberg en de Laet, 10 stuks. Al deze à 10 cent per aflevering.

5 Verkade's albums, 3 vetplanten en 2 cactussen à f 2.50 per stuk. Duursma Cactussen en Vetplanten f 2.50; Duursma, Onze Vetplanten f 1.50.

Succulenta van 1926 tot en met 1936, 11 delen f 27.50; Fotografische tijdschriften, ongeveer 270 stuks f 25.— met honderden tentoonstellings- en andere leerzame foto's. 10 % van de opbrengst wordt afgestaan aan het Clichéfonds van Succ. Brieven richten aan A. DOORGEEST, Olympiaplein 170, Amsterdam-Zuid.

WIE KAN mij helpen aan een stek of plantje van: Aloë plicatilis; Trichocaulon dinteri; Echeveria peacockii; Cotyledon reticulata; Echeveria gibbiflora var. metallica carmuculata (blazenrozetblad); Cotyledon wallichii; Anacamperos papyracea; Crassula columnaris; Kalanchoë ke-

MET VACANTIE !

Van 1 tot en met 26 juni zal onze redacteur, wegens verblijf in het buitenland, afwezig zijn.

wensis; Hoodia bainii. Aanb. aan Mevr. B. J. E. GROBBEN, Wilgenlaan 10, Voor- schoten.

TOTALE UITVERKOOP van cactussen en vetplanten voor liefhebbersverzame- lingen. Alleen bij bezoek. Kwekerij: W. J. BUWALDA, Bovenweg 32, St. Pancras (5 km vanaf Alkmaar).

TER RUILING aangeboden: diverse soorten Echinopsis w.o. gemmata en kermesina, Lob. hertrichiana, Notoc. tabularis, N. sub-mammulosus, Trichoc. spachianus, Oreocereus celsianus, Reb. senilis, Reb. minuscula, Mamm. bocasana, Aporo- cactus flagelliformis (zaailingen). Alle planten zijn 3 en 4 jarige zaailingen. Vers- chillende planten hebben reeds gebloeid.

Te ruilen voor: Parodia's, Lobivia's, Matucana's, Oroya, Aylostera, Gymnocaly- cium, Echinocereus, Heliocer. speciosus, enz. Gaarne lijst met aanbiedingen.

Wie kan mij helpen aan stek of jonge plant van: Peireskia grandifolia, Rhipsalis pachyptera, Rhips. tonduzii, Selenicereus pteranthus of aanverwante soort. Selenic. grandiflorus, S. nycticalus of S. hamatus. Aanb. richten aan G. J. EILANDER, Am- stelstraat 24, Groningen.

*Het verlangen van velen, om
belangrijk te schijnen, is vaak
een verhindering het te wor-
den.*